

**ОБРАЧУН ИСПЛАТЕ И НАМИРЕЊЕ
ПОТРАЖИВАЊА РАЗЛУЧНОГ ПОВЕРИОЦА**

Тијана Љубисављевић
супервизор
Агенција за лиценцирање стечајних управника

НОВЕМБАР 2015. ГОДИНЕ

Обрачун исплате и намирење потраживања разлучног повериоца

Стечајни судија доноси решење о банкрутству у складу са којим стечајни управник започиње и спроводи продају целокупне имовине стечајног дужника или делова имовине стечајног дужника. Стечајни управник је дужан да пре продаје изврши процену вредности имовине стечајног дужника, односно процену вредности стечајног дужника као правног лица.

Продаја имовине врши се јавним надметањем, јавним прикупљањем понуда или непосредном погодбом¹, у складу са Законом о стечају и Националним стандардима за управљање стечајном масом. Уколико је предмет продаје имовина стечајног дужника на којој нису постојала оптерећења, средства остварена продајом улазе у стечајну масу, а њихова деоба врши се у складу са поступком деобе прописаним Законом о стечају. Предмет продаје може бити и имовина над којом је утврђено разлучно право и у том случају средства остварена продајом служе првенствено за намирење разлучних поверилаца.

Разлучни повериоци су повериоци који имају заложно право, законско право задржавања или право намирења на стварима и правима о којима се воде јавне књиге или регистри и имају право на првенствено намирење из средстава остварених продајом имовине, односно наплате потраживања на којој су стекли то право.²

¹ Члан 132. став 3. Закона о изменама и допунама Закона о стечају („Службени гласник РС“, број 83/14)

² Члан 49. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о стечају („Службени гласник РС“, број 83/14)

Обрачун исплате и намирење потраживања разлучног повериоца

1. ОБРАЧУН ИСПЛАТЕ И НАМИРЕЊЕ РАЗЛУЧНОГ ПОВЕРИОЦА У СЛУЧАЈУ ПРОДАЈЕ ИМОВИНЕ НАД КОЈОМ ЈЕ УТВРЂЕНО РАЗЛУЧНО ПРАВО

Ако је имовина била предмет обезбеђења потраживања једног или више разлучних и заложних поверилаца из остварене цене првенствено се намирују трошкови продаје и други неопходни трошкови (трошкови процене имовине, трошкови оглашавања, законске обавезе и сл.), који укључују и награду стечајног управника, а из преосталог износа исплаћују се разлучни повериоци чије је потраживање било обезбеђено продатом имовином и заложни у складу са њиховим правом приоритета.³ Намирење разлучних и заложних поверилаца у складу са Законом о изменама и допунама Закона о стечају („Службени гласник РС“, број 83/14) мора бити извршено у року од пет дана, од дана када је стечајни управник примио средства по основу продаје имовине, односно наплате потраживања. Законом о стечају („Службени гласник РС“, број 104/09) прописано је да намирење разлучних поверилаца мора бити извршено у року од три дана.

Пре исплате средстава, стечајни управник врши обрачун за исплату разлучних поверилаца.

Пример 1.: Одржана је продаја методом јавног прикупљања понуда. Предмет продаје је пакет који делом чини имовина која је под теретом. Остварена купопродајна цена износи 40.000.000,00 динара, а утврђено разлучно потраживање износи 70.000.000,00 динара. Ако знамо да је укупна процењена вредност имовине која је продата 110.000.000,00 динара, процењена вредност имовине над којом је конституисано обезбеђење 95.000.000,00 динара и да су укупни трошкови продаје 1.510.664,00 динара можемо извршити обрачун исплате разлучног повериоца.

³ Члан 132. став 9. Закона о изменама и допунама Закона о стечају („Службени гласник РС“, број 83/14)

Обрачун исплате и намирење потраживања разлучног повериоца

ОБРАЧУН ЗА ИСПЛАТУ РАЗЛУЧНИХ ПОВЕРИЛАЦА		
1	Процењена вредност имовине која је продата	110.000.000,00 динара
2	Процењена вредност продате имовине над којом је конституисано обезбеђење	95.000.000,00 динара
3	Удео имовине са обезбеђењем у односу на вредност имовине која је предмет продаје	86,36%
4	Остварена продајна цена имовине	40.000.000,00 динара
5	Остварена продајна цена имовине над којом је конституисано обезбеђење	34.545.454,55 динара
6	Трошкови продаје имовине над којом је конституисано обезбеђење	1.304.610,00 динара
7	Основица за обрачун награде стечајног управника (5-6)	33.240.844,55 динара
8	Награда стечајног управника по основу намирења разлучних поверилаца	1.237.225,34 динара
9	Укупно за расподелу разлучним повериоцима (5-6-8)	32.003.619,21 динара

Као што се из примера види, стављањем у однос процењене вредности имовине која је продата и процењене вредности имовине над којом је конституисано разлучно право добија се удео имовине са обезбеђењем у продатој имовини. Када се добијени проценат, у нашем примеру 86,36%, помножи са оствареном продајном ценом добије се остварена продајна цена имовине над којом је конституисано обезбеђење. Износ средстава којима ће разлучни повериоци бити намирени добија се када се цена остварена продајом имовине под разлучним правом умањи за трошкове продаје, остале неопходне трошкове и награду стечајног управника по основу намирења разлучних поверилаца.

У трошкове који падају на терет разлучних поверилаца спадају трошкови процене имовине, обезбеђења имовине, трошкови оглашавања, административне таксе катастра непокретности, законске обавезе, накнада за АЛСУ, односно то су сви трошкови настали као трошкови потребни за уновчење имовине. Ако неки од насталих трошкова није био нужан, што би довело до умањења намирења разлучног повериоца, онда ти трошкови не

Обрачун исплате и намирење потраживања разлучног повериоца

треба да се уврсте у трошкове који падају на терет разлучног повериоца. Износ трошкова који се односи само на имовину која је под разлучним правом опредељује се тако што се проценат учешћа процењене вредности имовине под разлучним правом у односу на процењену вредност продате имовине помножи са укупним трошковима продаје (1.510.664,00 динара***86,36%**=1.304.610,00 динара).

Награда стечајног управника за намирење разлучних поверилаца обрачунава се у складу са Правилником о основама и мерилима за одређивање награде за рад и накнаде трошкова стечајних управника („Сл. гласник РС“ бр. 1/2011 и 10/2012). Основица за обрачун награде стечајном управнику добија се након одузимања трошкова продаје који терете разлучне повериоце од средстава добијених на име продаје имовине стечајног дужника која је под разлучним правом и она износи 33.240.844,55 динара, односно 277.007,04 еура (1 еуро=120,00 динара). По Правилнику о основама и мерилима за одређивање награде за рад и накнаде трошкова стечајних управника („Сл. гласник РС“ бр. 1/2011 и 10/2012) награда се обрачунава на следећи начин:

Основица за обрачун		Награда у динарима	Награда у еврима
до 100.000 €	5%		
100.001 до 500.000 €	5.000 € увећаних за 3% вредности преко 100.000 €	1.237.225,34 динара	10.310,21 евра
500.001 до 1.000.000 €	17.000 € увећаних за 2% вредности преко 500.000 €		
преко 1.000.000 €	27.000 € увећаних за 0,5% вредности преко 1.000.000 €		

Разлучном повериоцу ће бити исплаћен износ од 32.003.619,21 динара.

У случају продаје имовине стечајног дужника на којој постоји оспорено разлучно право, средства која су намењена за намирење разлучног повериоца је потребно резервисати до окончања парнице којом се утврђује право разлучног повериоца.

Претходни пример се односио на случај када је на непокретности утврђено разлучно право једног разлучног повериоца.

Обрачун исплате и намирење потраживања разлучног повериоца

Предмет продаје може бити и имовина над којом је конституисано разлучно право већег броја разлучних поверилаца. У том случају стечајни управник је дужан да исплату врши према времену уписа заложног права.

У стечајном поступку разлучни повериоци имају права на обрачун уговорене и затезне камате на обезбеђена потраживања, али само до висине реализоване вредности имовине која служи за намирење обезбеђених потраживања. То значи да, уколико је Закључком о листи утврђених и оспорених потраживања утврђено разлучно потраживање са каматом до исплате, а да главница и обрачуната камата до исплате не прелазе реализовану вредност предмета обезбеђења стечајни управник ће разлучном повериоцу исплатити главницу и камату до исплате. Уколико преостану средства вршиће се исплата осталих разлучних поверилаца по редоследу уписа.

Разлучни поверилац може бити незадовољан обрачуном стечајног управника, може уложити жалбу против решења које је стечајни судија донео на предлог стечајног управника или може да примедбује на радње стечајног управника - обрачун за намирење разлучног повериоца. О примедби одлучује стечајни судија, закључком против кога није дозвољена жалба.

Уколико после намирења разлучних и заложних поверилаца преостану средства, целокупан преостали износ улази у стечајну масу и дели се стечајним повериоцима у складу са одредбама закона које се односе на деобу стечајне масе.

2. ОБРАЧУН ИСПЛАТЕ И НАМИРЕЊЕ РАЗЛУЧНОГ ПОВЕРИОЦА У СЛУЧАЈУ ПРОДАЈЕ СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА КАО ПРАВНОГ ЛИЦА

Обрачун исплате и намирење потраживања разлучног повериоца

Националним стандардом број 5 о начину и поступку уновчења имовине стечајног дужника прописано је да је стечајни управник, у случају продаје стечајног дужника на чијој имовини постоје разлучна права, дужан да ангажује стручно лице за процену стечајног дужника као правног лица и процену вредности имовине стечајног дужника која је предмет разлучног права. Стечајни управник објављује оглас, у најмање једном високотиражном листу који се дистрибуира на територији Републике Србије, којим позива стручна лица да доставе понуде за вршење процене.

Позивом за достављање понуда за пружање услуга процене вредности имовине стечајног дужника потребно је дефинисати да је понуђач, по завршетку посла, дужан да припреми и достави стечајном управнику детаљан извештај.

Достављене понуде стечајни управник прослеђује одбору поверилаца због избора понуђача. Уколико одбор поверилаца одлуку не донесе у року од петнаест дана, избор понуђача врши стечајни управник. Приликом одабира потребно је водити рачуна, поред финансијске понуде, и о стручности, референцама и другим елементима понуде који су од значаја за вршење адекватне процене.

Након избора проценитеља, стечајни управник припрема информационе основе за процену вредности стечајног дужника као правног лица. Проценитељу се достављају основни подаци о оснивању, оснивачу, променама правног статуса, седишта, списак имовине који улази у стечајну масу (покретна и непокретна имовина, потраживања стечајног дужника), имовинско-правна документација. На основу достављених података и података о привреди, грани привреде, пословном и тржишном положају, правном и финансијском положају стечајног дужника, ангажовани проценитељ приступа изради процене.

Процена се састоји од процене вредности до које се долази из низа сложених и софистицираних поступака које спроводи проценитељ и на крају од исказаног експертског мишљења. Код процене стечајног дужника као правног лица најчешће се користи приносни метод, метод дисконтовања нето новчаног тока (ДНТ метод). Приносни метод инвеститору најбоље указује на приносну способност и исплативост улагања.

Обрачун исплате и намирење потраживања разлучног повериоца

У процени приносном методом проценитељ не наводи списак имовине стечајног дужника, с обзиром да ДНТ метод то и не захтева. Продајом стечајног дужника као правног лица на купца се преносе права која стечајни дужник има, те је та права потребно и дефинисати. Као један од прилога Уговора о купопродаји стечајног дужника као правног лица је део извештаја о процени вредности са пописним листама имовине стечајног дужника (покретна, непокретна имовина, списак парница, ненаплаћених потраживања итд.).

Уговором о купопродаји стечајног дужника као правног лица дефинише се да је купац сагласан да у случају да се након закључења уговора утврди да правно лице које је купио располаже и другом имовином (ствари, права и потраживања) која није обухваћена проценом и не налази се у спецификацији која је прилог Уговора о купопродаји стечајног дужника као правног лица, та накнадно пронађена имовина припада стечајној маси. Накнадно пронађена имовина улази у вредност стечајне масе која је формирана након продаје стечајног дужника као правног лица и обуставе стечајног поступка над стечајним дужником. Купац је обавезан да о постојању новопронађене имовине одмах обавести надлежан Привредни суд и исту одмах и без одлагања преда стечајном управнику стечајне масе ради настављања стечајног поступка у односу на накнадно пронађену имовину. Стечајна маса има права на накнаду штете у висини тржишне вредности новопронађене имовине.

Због свега горе наведеног проценитељ, поред процене вредности стечајног дужника као правног лица ДНТ методом, врши и процену ликвидационе вредности имовине стечајног дужника.

Ликвидациона вредност имовине представља новчани износ који би се остварио појединачном продајом делова имовине под претпоставком да предузеће престаје са радом, односно, у неким случајевима, да престаје потреба предузећа за одређеном имовином те се одлука о њеном отуђењу сматра најрационалнијим решењем. Ово је основна разлика у односу на метод дисконтовања новчаних токова који претпоставља континуитет у пословању предузећа. Ликвидациона вредност имовине представља новчани износ који би се остварио појединачном продајом дела имовине у најповољнијем сценарију поступка редовне ликвидације предузећа по тржишним

Обрачун исплате и намирење потраживања разлучног повериоца

односно фер ценама. Фер вредност одсликава актуелну ситуацију на тржишту, а текуће цене на активном тржишту су њен најближи показатељ. Појединачна процена ликвидационе вредности имовине врши се за оне позиције које имају већу индивидуалну вредност. За оне позиције имовине чија је појединачна набавна вредност мала врши се групна процена ликвидационе вредности.

Процењена вредност имовине стечајног дужника представља збир свих појединачних процењених ликвидационих вредности за свако појединачно средство или групу средстава. Детаљан преглед процењене ликвидационе вредности имовине предузећа чини саставни део процене вредности имовине и садржи, између осталог, колону инвентарног броја. Проценитељ обрачунава проценат учешћа ликвидационе вредности појединачне имовине у укупној ликвидационој вредности имовине стечајног дужника. На овај начин добијамо и процентуално учешће ликвидационе вредности имовине под разлучним правом у укупној ликвидационој вредности имовине стечајног дужника.

Множењем поменутог учешћа са укупном процењеном вредношћу стечајног дужника као правног лица добијене ДНТ методом добија се процењена вредност имовине која је под разлучним правом у правном лицу.

С обзиром да се процена правног лица врши ДНТ методом, најважније је да правилно одредите учешће процењене вредности имовине под теретом у односу на процењену вредност стечајног дужника као правног лица.

У случају када је стечајни дужник продат као правно лице, разлучни и заложни повериоци који су имали обезбеђено право на било ком делу имовине стечајног дужника имају право приоритета у деоби средстава остварених продајом, према рангу приоритета који су стекли у складу са законом, а сразмерно процењеном учешћу вредности имовине која је предмет обезбеђеног права у односу на процењену вредност правног лица.

Принцип који се примењује код обрачуна за исплату разлучних поверилаца у случају продаје стечајног дужника као правног лица је исти као код продаје имовине стечајног дужника.

Пример 2.: Продаја стечајног дужника као правног лица. Остварена купопродајна цена износи **40.000.000,00** динара, а утврђено разлучно потраживање износи 10.000.000,00 динара са затезном каматом до исплате. Ако знамо да је укупна процењена вредност

Обрачун исплате и намирење потраживања разлучног повериоца

стечајног дужника као правног лица **140.000.000,00** динара, проценат учешћа процењене вредности имовине која је под теретом у укупној процењеној вредности стечајног дужника као правног лица у складу са проценом стечајног дужника као правног лица 35% и да су укупни трошкови продаје 458.000,00 динара, можемо извршити обрачун исплате разлучног повериоца.

ОБРАЧУН ЗА ИСПЛАТУ РАЗЛУЧНИХ ПОВЕРИЛАЦА		
1.	Процењена вредност стечајног дужника као правног лица	140.000.000,00 Дин.
2.	Купопродајна цена која је остварена на продаји јавним прикупљањем понуда, прихваћена од стране Одбора поверилаца	40.000.000,00 Дин.
3.	Процент учешћа процењене вредности имовине која је под теретом у укупној процењеној вредности стечајног дужника као правног лица у складу са проценом стечајног дужника као правног лица	35,00%
4.	Учешће разлучног повериоца у оствареној купопродајној цени	14.000.000,00 Дин.
5.	<i>Укупни трошкови оглашавања</i>	<i>88.000,00 Дин.</i>
6.	Трошкови оглашавања на терет разлучног повериоца	30.800,00 Дин.
7.	<i>Укупни трошкови процене</i>	<i>300.000,00 Дин.</i>
8.	Трошкови процене који падају на терет разлучног повериоца	105.000,00 Дин.
9.	<i>Укупна административна такса катастра непокретности</i>	<i>70.000,00 Дин.</i>
10.	Трошкови административне таксе који падају на терет разлучног повериоца	24.500,00 Дин.
11.	ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН НАГРАДЕ СТЕЧАЈНОГ УПРАВНИКА ЗА НАМИРЕЊЕ РАЗЛУЧНОГ ПОВЕРИОЦА у динарима (4-6-8-10)	13.839.700,00 Дин.
12.	Курс 1 еуро	120,00 Дин.
13.	ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН НАГРАДЕ СТЕЧАЈНОГ УПРАВНИКА ЗА НАМИРЕЊЕ РАЗЛУЧНОГ ПОВЕРИОЦА у еврима	115.330,83 €
14.	НАГРАДА СТЕЧАЈНОГ УПРАВНИКА ЗА НАМИРЕЊЕ РАЗЛУЧНОГ ПОВЕРИОЦА у еврима	5.459,90 €
15.	Износ награде у динарима	655.187,40 Дин.
16.	ПРЕОСТАЛИ ИЗНОС ЗА НАМИРЕЊЕ РАЗЛУЧНОГ ПОВЕРИОЦА (4-6-8-10-15)	13.184.512,60 Дин.

У складу са Закључком о листи утврђених и оспорених потраживања разлучном повериоцу је признато потраживање у износу од 10.000.000,00 динара са затезном

Обрачун исплате и намирење потраживања разлучног повериоца

каматом до исплате. У нашем примеру главница и камата до исплате прелазе износ од 13.184.512,60 динара који је након продаје стечајног дужника као правног лица преостао за намирење разлучног повериоца. У складу са Чланом 85. Закона о стечају на обезбеђена потраживања у стечајном поступку обрачунава се уговорена и затезна камата, али само до висине реализоване вредности имовине која служи за обезбеђење потраживања. Истим чланом Закона о стечају прописано је и да ако после измирења свих потраживања постоје расположива средства за исплату, стечајни судија одобрава обрачунавање и плаћање камате обезбеђених поверилаца које нису измирене из реализоване вредности предмета обезбеђења. Применом наведеног члана Закона о стечају у нашем примеру, разлучном повериоцу ће бити исплаћен износ од 13.184.512,60 динара (главница и камата до висине реализоване вредности имовине која служи за намирење обезбеђених потраживања). Своје право на преостали износ камате до исплате разлучни поверилац може остварити као стечајни поверилац трећег исплатног реда, само у случају ако после намирења свих потраживања преостану средства за исплату наведене камате и уз одобрење стечајног судије. У том случају, камата би се исплаћивала сразмерно свим повериоцима.